Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
na 67. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 października 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana z problemem, na który zwracają uwagę lubuscy samorządowcy. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 5 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 r., poz. 1668) do dnia 31 grudnia 2026 r. nie biegną terminy na wydanie decyzji o warunkach zabudowy (WZ) i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (ULICP), których przekroczenie skutkuje karą w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki. Od 1 stycznia 2027 r. terminy te mają biec na nowo.

Przyczyny wprowadzenia tego rozwiązania nie ustały. W lubuskiej gminie Międzyrzecz w latach 2022–2025 liczba wniosków o WZ wzrosła o 171,1%, a liczba wydanych decyzji jedynie o 26,5%. Do 7 września 2026 r. wpływ wniosków osiągnął już 83,8% poziomu z całego 2025 r. Sygnały płyną z całego kraju. W interpelacjach poselskich wskazywano m.in. na wzrost liczby wniosków o ok. 84% w gminie Zgierz, gdzie nawet podwojenie obsady i wsparcie podmiotów zewnętrznych nie wystarczyły, oraz o 500% w Nowej Rudzie. Wąskie grono urbanistów było przy tym zaangażowane w sporządzanie planów ogólnych. Systemowy charakter opóźnień potwierdził sam ustawodawca, nakazując ustawą z dnia 30 kwietnia 2026 r. (Dz.U. 2026 r., poz. 781) umorzenie części postępowań w sprawie kar.

Z zadowoleniem przyjąłem zapowiedź wiceministra Tomasza Lewandowskiego, złożoną 26 sierpnia 2026 r. na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, dotyczącą zwolnienia gmin z odpowiedzialności za nieterminowe wydawanie decyzji WZ także po 1 stycznia 2027 r. Samorządowcy podkreślają jednak, że nowe przepisy powinny, tak jak obecny art. 6, obejmować również decyzje ULICP, obowiązywać co najmniej do 31 grudnia 2027 r. i wejść w życie przed 1 stycznia 2027 r. W przeciwnym razie terminy rozpoczną bieg na nowo, zanim ustawodawca przyjmie rozwiązanie naprawcze. Najprostszym rozwiązaniem byłoby przesunięcie obu dat w art. 6 o rok, tj. na 31 grudnia 2027 r. i 1 stycznia 2028 r. Nie oznacza to przyzwolenia na bezczynność, ponieważ nadal obowiązują art. 35–37 kodeksu postępowania administracyjnego, w tym prawo strony do wniesienia ponaglenia.

Z powyższych względów zwracam się do Pana Ministra z następującymi pytaniami.

1. Na jakim etapie są prace nad nowelizacją zapowiedzianą 26 sierpnia 2026 r. i czy zapewnią one wejście w życie nowych przepisów przed 1 stycznia 2027 r.?

2. Czy projektowana regulacja obejmie, podobnie jak obecny art. 6, zarówno decyzje WZ, jak i decyzje ULICP?

3. Czy ministerstwo uwzględni postulat przedłużenia mechanizmu co najmniej do dnia 31 grudnia 2027 r.?

4. Jakie rozwiązanie przewiduje ministerstwo na wypadek, gdyby nowelizacja nie weszła w życie przed 1 stycznia 2027 r.?

5. Czy ministerstwo dysponuje ogólnokrajowymi danymi o liczbie wniosków WZ i ULICP złożonych w 2026 r. oraz spraw pozostających w toku?

Kara za zwłokę ma sens wtedy, gdy opóźnienie wynika z zaniedbań urzędu. Dziś jego źródłem jest lawina wniosków wywołana reformą i brak urbanistów na rynku, a tego żadna kara nie zmieni. Jej automatyczne przywrócenie oznaczałoby, że pieniądze gmin zamiast na obsługę mieszkańców zostaną przeznaczone na kary. Urzędnicy pod presją terminu wydawaliby decyzje szybciej, ale z większym ryzykiem ich uchylenia, co ostatecznie uderzy także w inwestorów. Dlatego apeluję o pilne przyjęcie przepisów, które zapewnią ciągłość obecnego rozwiązania od 1 stycznia 2027 r.

Z poważaniem
Wadim Tyszkiewicz
senator RP